

Szöllősi Hírek

A Zsongorkó Baráti Kör lapja 2005. március

Március 15

A hosszú havas-fagyos hetek után az 1848-as forradalom emléknapijára kellemes tavaszias nap köszöntött Kővágószőlőre. A simogató napsütésben aprók és nagyok, fiatalok és idősek gyülekeztek a Hősök terén.

Az ünnepi megemlékezés fél 10-kor kezdődött a Himnusz dallamaival a Nyugdíjasklub énekkara vezényletével. Az ünnepi szónok dr. Ódor Imre a Megyei Levéltár igazgatója volt, aki már többedizben tartott ünnepi beszédet nemzeti emléknapon községünkben.

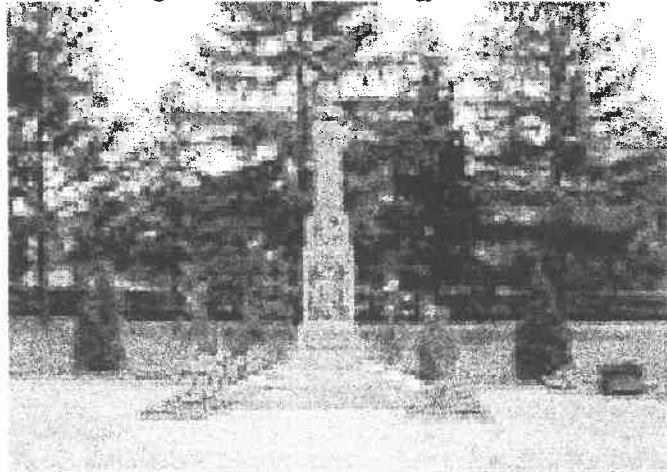
A szónoklat után az Általános Nevelési Központ diákjainak műsorát hallgathatta meg a szépszámu jelenlővő.

A műsorban szereplő gyerekek: Csémi Alexandra, Berkó Péter, Golubics Krisztián, Kalányos Viktória, Kiss Rozália, Bogdán János, Mester Enikő, Mester Barbara, Balog Edina.

Azt követően Nagy József László, a rendezvény levezetője koszorúzásra kérte fel a jelenlővő intézmények, szervezetek képviselőit.

Az Önkormányzat koszorúját Sándor Tibor polgármester és Varga Géza alpolgármester helyezte el. A Cigány Önkormányzat részéről Várnai József elnök id. Bogdán Jenő alelnök koszorúzott, majd őket az Általános Nevelési Központ képviselőiben Gyenis Emil Igazgató és Nádasdnyé Farkas Márta óvodai-igazgatóhelyettes követte. A Roma Érdekképviselet nevében Orsós György és Óvári József helyezte el a tisztelet virágait. A FIDESZ Magyar Polgári Szövetség koszorúját professzor Borhidi Attila a 2. választókerület elnöke és Nagy Csaba, a pécsi közgyűlés frakcióvezetője fektette a lépcsőkre. Ezután a Nyugdíjasklub részről Dani Béláné és Vajk László járult a Hősi emlékmű talapzatához. Egédi Zoltán és Csémi Zoltán a Polgárőrség virágait helyezte el, majd a Jakabhegy Polgár Kör nevében dr. Pallós Zoltán és Kovács Sándorné koszorúzott. Őket követte a sorban az egyházközség képviselőiben Timár György plébános úr és Kunyi Andrásné. Végezetül a Zsongorkó Baráti Kör – Holota Jenő elnök és dr. Pallós Zoltánné ügyvivő - tisztegett a 48-as hősök emléke előtt.

Az ünnepi megemlékezés a Szózat hangjaival zárult.

A reformkor és 1848/1849 Baranyában

Dr. Ódor Imre ünnepi beszéde március 15-én

Magyarország történetében az 1825-1848 közötti időszakot, reformkorként tartja számon a szakirodalom és a köztudat egyaránt. Történelmünk e rövid, meghatározó eseményei a társadalmi aktivitás reprezentatív helyszínéhez, az országgyűléshez kapcsolódtak. A "diéták" (1825-27, 1830-31, 1832-36, 1839-40, 1843-44, 1847-48) a nemzet sorsfordító kérdéseinek megoldási igényén túl, a politikai elit – korábban alig ismert – tettrekészségét is mutatja. A magyar nemesség erőteljes mozgalma bontakozott ki, melynek célja a polgári átalakulás megvalósítása, továbbá a – Habsburg Birodalom keretein belüli – nemzetállam megteremtése volt. *Kölcsey* jelszava a "Haza és haladás", a reformkor nemzedékének politikai iránytűjévé vált.

Baranya megyében – alapvetően a török hódoltság következményeként – rendhagyóan alacsony volt a nemesség száma, akárcsak az össznépelességen belüli aránya. (A baranyai nemesség száma 1813-ban mintegy 1400 főre, az 1840-es években pedig megközelítőleg 4500 főre tehető, népelességen belüli aránya messze az országos átlag / kb. 5 % / alatt maradt. 1813-ban mindössze 0,8, az 1840-es években 1,4 % volt.)

A megye birtokszerkezete is sajátos képet mutat. A török uralom végétől egészen 1848-ig az egyházi és a világi nagybirtok olyan túlsúlyra tett szert (aránya meghaladta a 85 %-ot), amely az országban is szinte példa nélkülinek mondható.

A megye reformkori konzervatív beállítódását a kis számu, gyenge középirtokos réteggel, a mágnások meghatározó súlyával, továbbá a birtoktalan nemesség jelentős számával szokták indokolni. E kép azonban korántsem ilyen sematikus, s végképp nem statikus. Az Esterházy illetve a Batthyány család ugyan uradalmak sorát tudhatta magáénak a megyében, de mivel a családtagok általában nem itt (hanem főként Bécsben) éltek, a helyi eseményekre is kisebb volt a befolyásuk, mint például a legnagyobb egyházi birtokosoknak, a pécsi püspöknek, vagy – a Kővágószőlőst is birtokló – káptalanoknak.

A reformkori Baranya politikai arculatát az 1840-es évek derekáig – *Siskovics József* rövid, országgyűlési szereplését (1832-1836) és *Szepesy Ignác* püspök (1828-1838) haladó, kulturális törekvéseit leszámítva – a konzervatív irányzat túlsúlyával jellemezhetjük. E politika markáns képviselői, a mindenkori főispánok (*Végh István*, *Somssich Pongrác*, *Majláth György*) és *Scitovszky János* püspök (1839-1849) voltak, akik személyiségük, pozíciójuk és főként anyagi háttérük révén meghatározóan befolyásolták a megye politikai irányvonalát. A haladó nézetek szempontjából ugyanakkor nagy jelentősége volt a "*Pécsi Nemzeti Casino*" megalakításának (1838. decembere), valamint a Liceum- Jogakadémia szellemi kisugárzásának.

(folytatás a oldalon)

Tartalom:

2

Buzás Andor írása

3-4

**ZSBK taggyűlés
A Gyermekkórház levele
Tudja-e Ön,
Tavaszi zsongás**

5-6

**dr. Ódor Imre március 15-i ün-
napi beszéde**

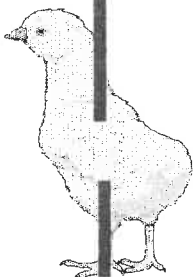
7-8

**Folytatódik a csatornaépítés
Korszerű ablakok
Polgári Kör****Szöllősi Hírek****Felelős kiadó:** Holota Jenő**Szerkesztő:** dr. Pallós Zoltán**Szerkesztőség:** Kővágószőlős, Rákóczi u.2.**Nyomdai munka:** Agora nyomda
Pécs.

Készült 550 példányban

Előnevelt csirke!**Megrendelhető április köze-
pi szállítással**

270 Ft

**Horváth
Lászlóné
kereskedő****T: 374-614
vagy szemé-
személyesen**

BUZÁS ANDOR

TÉLI UTAZÁSOK

Születés-meleg élő szavak szüntelen szomjúságában élek mostanában. Azokon a kora hajnalokon alig várom, hogy beülhessek fiam autójába, ömellé, akivel élete negyven esztendejében talán összesen nem beszélgettem annyit, mint ezen a télen. Ő éjfél fele érkezik, hajnalban indul velem Pestre az onkológiai kezelésre, délután visszahoz, ha nem kell éppen befeküdnöm, majd ő is hazakocsizik Pestre. Szüntelen caplatás volt az én életem is, de ezt nem bírtam volna. Amíg dorombol a motor, s mint az ébredő macska nyújtózik visszaaradó testmelegében, mi is kinyújtózzuk magunkból a rövid éjszakai zsibbadást, s fiam már indítja a szót, talán ösztönös, fel tudatos program szerint, nehogy, mint a test az ülésbe, belém süppedjen a lélek. Jobb ha mostanában nem lep meg a csend, ha nem magammal foglalkozom. Az eddigi kemoterápia fiaszóval járt: az örült tobzódásba, vak-kéjú burjánzásba átprogramozódott sejtjeimmel már nem érthettek szót az orvosok, s míg most valami újjal próbálkoznak, változatlanul járja duhaj haláltáncát nyüzsgő részecskéivel a test, mit sem törődve azzal, hogy majd az összeomló szervezet maga alá temeti mindegyiket. Így lett a test mára e világ tükre – s így nem tanácsos belebámulnom sem a világba, sem magamba.

Körülbelül Ercsinél kezd el fájni, még nem éles kín, csak tompa zsidbatag nyomás a medence-tájon: mint az eddig lenyelt élet valamely emésztetlen darabkája, fel-felüzenő mulasztás, körvonalazatlan bűn. De most csak az életről esik a szó és annál is marad mindvégig.

Még az éjszaka alig híguló feketéjében, amikor fölkattintottam a bejárati villanyt, a fény sárga damasztöröközőjében fényesítette arcát az olvadékból kifészkelődött hóvirág, s lestem a krókuszok és jácintok duzzatag, dacosan méregzöld hajtásait, füleltem a teli etető felé is, de nem pittyeggett az éhes cinkecsapat, alszanak még, de mire Pécsig érünk biztosan megkezdik a tülekvő lakmározást: A porta, a kiskert apró életeiből összeválogatott kis elemzésiás batyút készítettem magammal az útra, arra az eshetőségre, ha megéhezne a lélek. De most régész fiam beszél szakmájáról. A szakszerű emberi varázslatról, a csodáról beszél. Ahogy a régész mindenkor odaáll a korszakos pusztulások barlangszájába, a kaosz, a semmi rétegei fölé, és azt mondja egy kornak: Lázár kelj fel! És a szemetesgödörökbe, tűzhelyhumba, felhagyott kutakba, korhadat cölöpök árkaiba szorult, szétszórt múltcsigolyákból újból összeáll egy korszak teljes gerince, és kiegyenesedik: s ahogy oszlopfőtöredékek, bordaivek, kváderkövek, edénycserepek, szobortörzök és festett vakolatörmelék szövedékéből újra élő, remegő eleven hús települ egy halott kor vázára - hiszen rég elporladt szemek elszállt tekintete tér vissza a formákon, a formák tükrében – feltámad halottaiból egy elhamvadt világ-látás, izlés, érzés és észjárás, elporladt építőmesterek suta statikájából előfénylik az épületbe átmentett túlélés, a megkapaszkodó szándék, a semmit legyűrni akaró szép vad-makacs akarat: az örök folytonosságba ültetni magamból azt, és csak azt, ami élet volt és élet marad. Már én sem öregapám rák-szűrkitette csontváz-testét látom egykori ágyán, sem anyámnak a rátörő semmi előtt riadtan behunyt szemét – hanem ahogy az öreg befogta lovait korhatag, de örökkévaló kocsija elé, sa ahogy az örök szőlőtökék idő-elsimitotta bakhátait kapálta anyám. A pusztulás: való. De csak a való életek végtelen folytonosságának, szép füzérének kiemelkedő kontúrja. Az idő nem számít. Ahogy hat hét dermesztő éjszakai hidegét hoba bújtatott létével átörülte szinte, és nem átvészelte a hóvirág, ahogy hat évszázad után a földmelegből újra fényre virágozott egy párkánytöredék faragott kőrözsája: ez a mostani reggeli fény is, ami itt támad és felkapaszkodik a székszárdi dombra, oszlatja a sejt-orgiák sötétjét, kisimítja a semmi örvényeit, hogy az utazásnak – értelme legyen!

Figyelem!**A ZSBK következő taggyűlésére április 26-án, kedden
19 órakor kerül sor!**

Miről volt szó a ZSBK februári taggyűlésén?

Holota Jenő elnök távollétében dr. Pallós Zoltánné nyitotta meg a taggyűlést. Ismertette, hogy a borverseny előkészületei miatt a márciusi taggyűlést 22-én tartják. Felkérte a jelenlévő munkacsoport-vezetőket, számoljanak be a területükön történekről.

Elsőnek Kőszegi János a Nyugdíjas Klub vezetője kapott szót. Szervezetük jelenleg a nőnap megünneplésére készül. Elmondta, hogy április hó folyamán egy hétköznap délelőtt a pécsi Uránia moziban lehetőség van kedvezményes áron a Sorstalanság c. filmet megtekinteni. Megkérdezte, hogy mikor kell kihordani a Szöllősi Híreket, illetve a továbbiakban is számítanak-e a lap kézbesítésénél a nyugdíjasklub tagjaira?

Dr. Pallós Zoltánné válaszolt a kérdésre: A januári lap 20-án nyomdakész állapotban volt, a képviselő-testület kérte, hogy várjanak a kiadással, hogy a költségvetés-tervezet is belekerüljön a lapba. Sándor Tibor folytatta a választ: A költségvetés végleges számait nem tudták időben meghatározni, mert meg kellett várni a szomszéd települések döntését az iskolás gyermekek normatív támogatásának kiegészítése ügyében. Erre csak február közepén került sor, így a már kész februári újsággal együtt egy január-februári lapszám került a nyomdába. Ezt a lapot még mindenképpen kéri, hogy kézbesítsék a nyugdíjasok, a további döntés a

ZSBK anyagi helyzetének alakulásától függ.

Kőszegi János megkérdezte, elbírálta-e pénzbeli támogatási kérelmüket a képviselőtestület.

Sándor Tibor elmondta, 100.000 Ft-ot építettek be a költségvetésbe erre a célra. Ahhoz, hogy többletbevétele legyen szert a klub, pályázni kell. Kőszegi Jánosné hozzátette, megértik az önkormányzat szűkös költségvetési helyzetét, és köszönik a támogatást.

Sándor Tibor elmondta, a ZSBK idén szűk költségvetésből gazdálkodhat, az iroda működésére kapott pénz el is fogy a fenti feladatra. Tavalyi évről van még maradék, amit a május 26-i bátaapáti nyílt nap látogatására lehet költeni, de ezen a résztvevők 10 településről jönnek össze, tehát a ZSBK részéről is csak néhány személy vehet részt. Remélhetőleg a megmaradó összeg elég lesz az újság kiadására. A ZSBK-nak is újra pályáznia kell, hogy újabb pénzfóráshoz juthasson. Elmondta még Sándor Tibor, ha olyan döntés születik, hogy itt létesül a cementgyár, a ZSBK környezetvédelmi munkacsoportját be kívánják vonni a hatástanulmány véleményezésébe, később a monitoring (figyelő) rendszer működésébe.

Arató Istvánné véleménye, hogy kirándulni lehet önköltségen is, lényeg az, hogy a tagság együtt szervezzen programokat.

Varga Géza kertbarát munkacsoport-

vezető beszámolt a sikeres Vince napi bormustráról, jelenleg is folynak a továbbképzések borászati és növényvédelmi témakörökben. A metszési bemutatót az időjárás megghiúsította, egy későbbi időpontban megtartják. Április 2-án lesz a borverseny eredményhirdetése. Felhívta a tagság figyelmét a március 15-i ünnepségre.

Kovács Sándorné kulturális munkacsoport-vezető egyelőre túl sok mindent nem tudott mondani. Az biztos, hogy szerényebb programokat lehet szervezni. Pl. pécsi múzeumlátogatást.

Sándor Tibor megemlítette, hogy a NYMTIT-nél járt Wekler Ferenc, akit a miniszterelnök a radioaktív hulladék-elhelyezés érdekében folytatott kutatások felügyeletével bízott meg. Az ő elképzelése az lenne, hogy a Bábaapáti tervhez tervezett kis-és közepes radioaktív hulladékátoló létrehozása megghiúsuljon és ezeket a hulladékokat a nagy aktivitású tárolóban helyezték majd el 40 év múlva, addig ideiglenes tárolóban lenne a helyük. Sándor Tibor elmondta, hogy eddig ilyen elképzelés nem merült fel.

Dr. Pallós Zoltánné megjegyezte, vajon nem az-e az oka az új ötletnek, hogy Wekler úr szőlőbirtokai bátaapáti közelemben vannak.

Végezetül a polgármester a csatorna-beruházásról tájékoztatta a tagságot.

Több kérdés, hozzászólás nem volt, dr. Pallós Zoltánné a gyűlést bezárta.

Aktuális növényvédelmi munkák a kiskertekben

A tavaszi munkák közül kiemelt helyet foglal el a kiskertekben a gyümölcsfák, szőlő és egyéb gyümölcstermő növények védelme. A legfontosabb a beteg növényi részek eltávolítása (pl. elszáradt gallyak, vázágak, letermett vesszők, gyümölcsmúmiák, stb.). Ezt követheti csak a lemosó permetezés. A tél-végi lemosó permetezésre - **rügypattanás előtt** - alkalmazható az **Agrilkén**, a **Nevikén**, az **Agrol plusz**. E készítmények közül az Agrol plusz a levéltetű-atkatozások, valamint a pajzstetvek ellen, míg a másik kettő az előző kártevőkön kívül a lisztharmat ellen is védelmet nyújt. A fenti készítményekkel a kezelést a rügypattanás előtt be kell fejezni.

A rügypattanást követően – a gyümölcsfák és bogyógyümölcsűek védelmére csak a réztartalmú szerek használhatók a tafrinás levélfodrosodás, a monília, a varasodás és egyéb levélbetegségek ellen. A réztartalmú szerek a gyümölcsfáknál a rügypattanás és fehér- vagy pirosbimbós állapotig alkalmazhatók. Réz tartalmú szerek: **Astra rézoxiklorid**, **Bordóilé FW**, **Bordóilé alapanyag**, **Bordómix DG**, **Bordói por**, **Champ DP**, **Champion 2 FI (50 WP)**, **Cuprofix 30 DG**, **Cuproxat FW**, **Funguran OH 50 WP**, **Nordox 75 WG**,

Pluto 501 EWP, **Kocide 2000**, **Rézkoll 400 FW**, **Rézoxiklorid 50 WP**, **Vitra rézhidroxid**. Virágzás alatt történő alkalmazásuk perzselést és termés elrúgást okozhat. Mindkét lemosó permetezésnél ügyeljünk arra, hogy a kijuttatott permetlé a gyümölcsfákat egyenletesen borítsa, ezért javasolható, hogy a permetlé mennyiségét legalább 2-2,5-szeresére növeljük.

Szőlőültetvényekben csak akkor van jelentősége a lemosó permetezésnek, ha az ültetvényünk takacsatkákkal vagy pajzstetvekkel erősen fertőzött. Ebben az esetben a gyümölcsfákra engedélyezett készítmények alkalmazhatók.

A védekezés megtervezésénél vegyük figyelembe az esetleges köztes termesztés lehetőségét is. Köztes termesztésnél csak olyan növényvédő szert használható, amely az adott területen termelt összes növényre engedélyezett.

Czigány Csaba növényvédelmi szakmérnök

A Gyermekkórház levele...

(Kövágószőlős és a környező falvak gyermeklakosságát túlnyomó részben a Pécsi Megyei Gyermekkórházban vizsgálták, gyógyították évtizedek óta.)

Február végén az alábbi tartalmú levelet kapták a városkörnyéki házi orvosok:

...a Baranya Megyei Közgyűlés 2004. november 1-vel a Gyermekkórházat a Baranya megyei Kórházba integrálta és létrehozta a Baranya Megyei Kórház Kerpel-Fronius Ödön Gyermek-Egészségügyi Központját. Az integrációval a korábbi Gyermekkórház lehetőségei kiterjedtek...

...szakmailag megerősödve szeretnénk hangsúlyozni, hogy intézményünk a több

évtizedes gyakorlatnak megfelelően a magas színvonalú gyermekellátásban az Önök rendelkezésére áll, és felajánlja szolgálatait mind munkanapokon, mind vásár- és ünnepnapokon a nappali és ügyeleti ellátásban egyaránt. Tesszük ezt annak ismertében, hogy a Pécsi EEI és a Pécs és Környéke Töbfcélú Kistérségi Társulások 39 községe megállapodást kötött a hétvégi ügyeleti rendszer átalakítására a térség egyetlen helyen és egy ügyeletel orvossal történő gyermekellátására. Megítélésünk szerint és az illetékes szakmai szervek állásfoglalása alapján az új ügyeleti rendszer a gyermekbetegek megfelelő szintű szakmai ellátását súlyosan veszélyezteti, bevezetésével kapcsolatban szakmai aggályait a Gyermekgyógyászati Szakmai Kollégium is kifejezte.

... a Gyermekkórház készséggel áll az Önök rendelkezésére és örömmel részt vállal a gyermeklakosság ügyeleti és ügyeleten kívüli ellátásában.

Prof. Dr. Sulyok Endre igazgató főorvos, Horváth Zoltán BMK főigazgató

Tudja-e Ön?

- Kissé beárnyékolta a március 15-i ünnepélyt, hogy több kisiskolás gyerek rosszul lett. Az egyik kisfiú meg is sérült.
- Hogy tartós egyhelyben való állás közben nem ritkaság, hogy egyébként egészséges embereknél ájulás következik be. Ilyenkor az történik, hogy a vérnyomás csökken, a vér az alsó testfélben pang, az agyba viszont kevés jut, ezért akár eszméletvesztés, összeesés állhat elő.
- Hogy az eszméletvesztést rendszerint megelőzi egy gyengeségérzet, veritékezés, szédülés, a külvilág "távolodása", a különféle külső ingerek (látási, hallási) tomlódása.
- Hogy az egyszerű ájulás gyerekeknél, fiatal felnőtteknél gyakoribb. Ennek jó példája az, hogy szinte menetrend-szerű ünnepélyeken, amikor tartósan egy helyben kell állni.
- Hogy az idei ünnepségen a szokottnál is többen rosszul lettek, az részben magyarázható a hirtelen jött meleg időjárással.
- Hogy a jelenséget teljesen nem lehet megelőzni, de a kockázatot csökkenteni igen. Fontos, hogy a tartós egyhelyben való állással járó események előtt a gyerekek könnyű reggelit fogyasszanak, igyanak bőségesen folyadékot (kevésbé édeset)! Ne adjunk rájuk szorosan záró, a szükségesnél melegebb ruházatot. Jobb, ha egy kicsit inkább fázik, mintha álltában is izzad.
- Hogy hasznos, ha a szülők, pedagógusok felkészítik a gyerekeket erre a veszélyre. Az előbb javasoltakon túl, többször mondjuk el nekik, egyhelyben is mozgassák a lábukat, toporogjanak, testsúlyukat gyakran helyezték át. Ne egy pontra tekintsenek mereven, hanem nézelődjenek. Ha azt érzik, hogy kiizzadnak, elgyengülnek, akkor ne röstelljék, ott ahol vannak azonnal üljenek le, akár a földre is!

Dr. Pallós Zoltán házi orvos

Tavaszi zsongás

Jakab-hegy /Egy csodás nap/

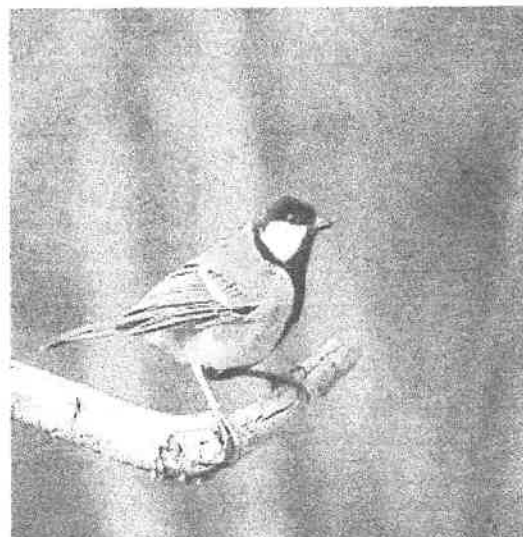
Egy tavaszi szép napon kocsim mellett állva, készülődve a szokásos első lélegzetvétel után feltekintek e csodás mecseki hegyre.

Csak nézem és a látvány nem hagy nyugodni. Erzsikém gyorsan-gyorsan gyere ki, ilyet nem látni mindig. Aznap reggelre egy rövid hózápor volt itt Kövágószőlősön. A látvány lenyűgöző. Süt a nap, a hegy tiszta fehérben, felette kék ég háttérként. A 602 m-es tetőn egy gyönyörű ködsapka. A háttér suhanó felhőcskékkal. Az egész tartott pár percig. Csak álltam és néztem
2005. március 13. 10.³⁰

Mozgó /Tavaszi zsongás/

A kocsimban várakozva újságolvasás közben feltekintek és megint egy csodaszép látvány: egy kis pöttöm cinegepár tavaszi nászjátéka ragadja meg tekintetem. Kiszállva a kocsiból a szép napsütés sétára invitál. Visszatérve a kis cinegék nászjátéka még mindig tart. Csak állok, nehogy megzavarjam őket, 2-3 méterre tőlem az árokparton. Mintha elfáradtak volna. Nem, nekiálltak és kis csőrük már gyors csipegetés közben dolgozva, szedték a kis otthonra valót, fel-le szállva egy igen vastag hársfán találtak helyet. Csodálatos látvány volt.

2005. március 19. 11.³⁰

Vajk László

MAGYAR ZSEBTÜKÖR

Fehér Béla

Kolbász

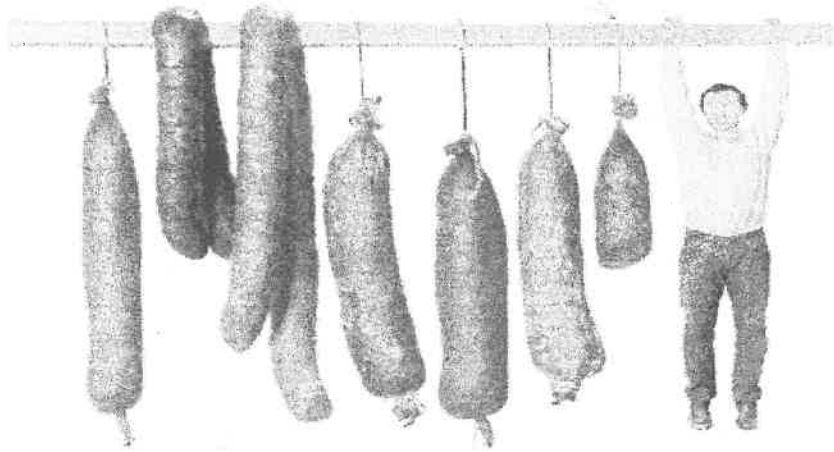
Az utcában, ahol élek, már csak egyetlen család tart disznót, a többiek azt évek óta fokozatosan feladták. Azt mondják, kár a vesződségért, nem éri meg. Innen is látszik, sőt, innen látszik csak igazán, hogy nagy baj van, mert ha ezer évig megérte, akkor most miért nem éri meg? Viszik a szemébe az ételmaradékot, a száraz kenyeret, mindent, ami azelőtt a jószágot táplálta.

Ha szóba kerül a disznó, legyintenek; ugyan kérem, jól van ez így, nincs az embernek kedve téli hajnalokon moslékot keverni, vödörket cipelni az ólhoz, trágyát lapátolni, a takarmányt hazaszállítani, de azért érződik, hogy a lelkük mélyén mégis sajnálják, hogy így alakult. Hát igen, az a hús nem volt vizes, nem ugrott össze, kitarított hosszú ideig. Azóta se fohagyomás abált szalonna, se igazi hurka nem kerül az asztalra, hát honnan is kerülhetne. És a hájas tészta, te jó ég, már az ízet is nehéz felidézni, pedig a sütemények királya volt. Hetekig lehetett enni a jó házi tepertőt, bizony, azt nem lehetett megenni, miként a disznósajtot se. Már a disznósajt is a múlté. Mert amit ma az üzletben lehet venni... Inkább hagyjuk.

A kolbászt pedig ne is emlegessük, mert elsírja magát az ember!

A régi disznótartók a kolbász emlegetésekor szemlátomást megrendülnek. Aki manapság mégis rászánja magát, hogy kolbászt töltsön, az sem eladásra készíti, hanem magának, a családjának. Megveszi a húst a hentesnél, darál, fűszerez és füstöl. Több a semminél, de azért ez nem az igazi.

Sokan állítják, hogy a kolbászkészítés nem más, mint művészet, mégpedig az arányok művészete, nem véletlen, hogy sokkal több a rossz kolbász, mint a jó!

Számít, hogy milyen finomságúra aprítják a kolbászhoz kiválogatott húst, amelyben zsíros koncnak, mócsingnak, porcogónak nincs helye, azonban a színhús, a csontokról megszedett nyeselek mellett szükség van megfelelő mennyiségű kövérjére is. Erre elsősorban a szalonna alkalmas; voltak vidékek, ahol ugyanannyi húst és szalonnát vágtak a kolbászba.

Régen, vagy nem is olyan régen, még az 1930-as években is, késsel durvára aprították a kolbásznak való húst, mert tudták, hogy a túlságosan finomra, porhanyósra kidolgozott töltelék hamar keményre szikkad, tavaszra állott ízű lesz, azt mondták rá: fűrészpóros. Nem véletlen, hogy amikor a huszadik század elején-dereacán kezdett elterjedni a háztartásokban a húsdaráló, kolbászkészítéskor elő se vették. Sokáig tartotta magát a hagyományos késsel vagy bárdal aprítás, s az a meggyőződés, hogy az így készült kolbász jobb ízű, mint a darált. Jobb ízű is volt. Aztán győzött a gép.

Az volt a kolbász első nagy veresége. A hagyományos alaprecept így fest: egy kiló húshoz általában 1,5 deka só, 1 deka paprikát (édeset, csipőset vagy vegyest), 2-3 deka őrölt borsot és kevés köménymagot tettek. De ahány ház, annyi szokás. Megvolt a saját receptje minden falunak, vidéknek.

Mindez végleg a néprajztudomány hatáskörébe utalható. Sajnos, ma már a legritkább esetben lehet jó kolbászhoz jutni. Lassan mind elmennek, akik még értettek hozzá, látták hogy csinálta az apjuk, a nagyapjuk, akik szintén a szüleiktől lesték el a fogásokat, és eszükbe se jutott eltérni a jól bevált recepttől.

Amit pedig manapság kolbász címen a boltokban lehet kapni, annak semmi köze a magyarság eme tradicionális, megunthatatlanul nagyszerű készítményéhez, amelyet disznótör idején frissen sütöttek ki, a többségét aztán felfüstölték, s ették téltől tavaszig, ameddig kitarított, sőt a főzéshez is nélkülözhetetlen volt.

A minap próbaképpen vásároltam kolbászt, mégpedig szeleteltet, ráadásul védőgázas csomagolásban. Nagy múltú, jó nevű termékről van szó! Idézem az árun (kolbász) található címkét. „Készült: serteshús, gyártási szalonna, só, paprika, fűszerek, antioxidáns (E-300), (E-330), szacharóz, stabilizátor (E-331), tartósítószer (E-250) felhasználásával.” Pontosítsunk. Az E-250 a nitrítetket jelöli, az E-300 az aszkorbinsavat, az E-330 a citromsavat, s az E-331 nem más, mint a nátrium-citrát.

Itt tartunk testvéreim. Mi jöhet még?

(Forrás: Magyar Nemzet)

(Kedves olvasók, Kövágószőlősen sincs ez másként. A szerk.)

Eladó!

Hűtő 3000,- Hűtő 3000,- Szalámi szeletelő 5000,- Kétlapos rezsó 5000,- 10 személyes teafőző 5000,- Kézsárító 5000,- Forgó tányéros mikró 5000,- Eszpresszó kávéfőző 4000,-

Meleg italgép 4000,- Tálcsák 100-300,-
Kézikocsi 6000,- Ft.

Érdeklődni: 06 30/395-9055.

(folytatás az 1. oldalról)

A reformkor és 1848/1848 Baranyában

A baranyai reform-ellenzék szervezetté válásáról mindazonáltal csak 1847 őszétől beszélhetünk. Ekkor kapcsolódott be személyesen is a helyi választási küzdelmekbe *Batthyány Kázmér* gróf. Az október 11-i országgyűlési követválasztási küzdelmek kudarcra készítette arra, hogy követőivel az ún. pirosbogyósokkal (megkülönböztetésül kalapjuk szalagja mellé galagonya bogyókat helyeztek) 1847 november 5-én megalakítsa a helyi ellenzéki pártot, amely nagyban hozzájárult a baranyai politikai erőviszonyok gyors átrendeződéséhez.

Az 1848 január 18-i tisztújítás már rendkívül kiélezett küzdelmet hozott, és sajátos eredménnyel ért véget. *Majláth* főispán csak demonstratív katonai erő felvonultatása révén tudta az irányítást kezében tartani, miközben a választási korrupció addig soha nem tapasztalt méreteket öltött. A "mérleg nyelvét" képező szentkirályi kurialista nemesek például kétszer is eladták voksukat, s krimibe illő módon – a megyeháza felfeszített ablakán át – távoztak a 18 óráig elhúzódó szavazásról.

Majláth és követői "pürroszi" győzelmet arattak. A "Batthyány-szellem" uralta megyében a konzervatívok többé már nem tudták elveszteni pozíciójukat visszaszerezni.

Baranyában elsőként Mohácsra érkezett meg a pesti forradalom híre. Március 17-én egy komáromi kereskedő hozta hajón a tizenkét pontot és a Nemzeti Dalt. A Duna parton tartott lelkes népgyűlésen *Hatos Gusztáv*, a város főjegyzője szónokolt. A kincstári sóházzal leszedték a kétféjű sasos császári címert, és a fekete-sárga színeket magyar nemzetire festették át. Pécs városában március 18-án jelentek meg a forradalmat életető első plakátok. Másnap a Főtéri nagygyűlésen *Perczel Miklós* a társadalmi egyenlőségről szónokolt. Pécs város közgyűlése ugyanekkor hivatalosan is elfogadta a tizenkét pontot, a Nemzeti Dalt, és ismert haladó személyiségeket választott díszpolgárává.

A pesti március 15-i forradalom és a pozsonyi országgyűlés közjogi forradalma után a megye konzervatív ne-

messége – élükön *Majláth György* főispánnal és *Scitovszky Márton* első alispánnal – fokozatosan visszavonult a politikai élettől. Hasonlóan tartózkodó magatartást tanúsított az egyház, különösen *Scitovszky János* pécsi püspök. A megye irányítását a *Batthyány Kázmér* hívének számító *Perczel Imre* másodalispán vette át. A kisszámú baranyai liberálisok kétfrontos küzdelmet vívtak. Egyrészt felleptek a változást ellenző konzervatívokkal szemben, ezért a március 19-i közgyűlésen rögtön visszahívták a megye konzervatív országgyűlési követeit: *Scitovszky Mártont*, *Somssich Pált*, és a liberális *Majthényi József* bárót, valamint *Perczel Miklóst* küldték ki helyettük. Másrészt a parasztság illetve a néptömegek megnyerésére törekedtek. Megnyugtatójukra plakátokon hirdették a bekövetkező új vívmányokat, elsősorban az úrbéri viszonyok (kilenced, tized, robot stb.) állami kármentesítéssel történő megszüntetését.

A sajtószabadság hírére jelentek meg az első pécsi újságok. Pécsnek eddig ugyanis nem volt rendszeres napilapja. *Neuwirth Ernő Adolf* szerkesztette az 1848. április-október között megjelenő német nyelvű, de magyar szellemű *Pressfreie Flugblattert*, későbbi ismert nevén *Fünfkirchner Zeitungot*. Magyar társlapja volt a *Pécsi Tárogató*, amelyet májusban és júniusban adtak ki.

Az áprilisban hivatalba lépő első magyar felelős minisztériumra hárult a polgári politikai rendszer kiépítésének feladata. Baranyában a rendszerváltás következetes végrehajtását az április 22-én kinevezett új főispán, *Batthyány Kázmér* gróf vállalta magára. Főispáni beiktatására mintegy ötezer ember sereglett össze Pécsre, amely egyértelműen az új polgári rendszer köszöntését és ünneplését jelentette. A régi nemesi közgyűlést demokratikusabb – a községek képviselőivel is kiegészített – 200 tagú megyebizottmány váltotta fel. A lemondott konzervatív megyei tisztviselő helyébe újakat választottak, és az első alispán *Majthényi József* báró lett.

A június 21-i első népképviselői országgyűlési választásokon különösebb izgalom nélkül győztek a liberális tábor képviselői: *Angyal Pál*, *Hegedűs Imre*, *Madarász József*, *Perczel Vince*, *Barthos Eduárd*, *Bencze Ignác*. Országos visszhangot váltott ki viszont két

radikális politikus: *Táncsics Mihály* és *Aidinger Pál* megválasztása. *Táncsics Mihályt*, az országgyűlés egyetlen kispolgári származású képviselőjét a raboskodása és a paraszti érdekek képviselete miatt választotta meg közfelkiáltással a siklósi választókerület. *Aidinger Pál* pécsi polgármester nagy küzdelemben győzött június 18-án.

Már 1848 kora nyaratól szembe kellett néznie a hazának az udvar által támogatott horvát és szerb katonai fenyegetéssel. A kormány az ország déli védelmét, a drávai és bácskai őrvonal biztosítását a nemzetőrökkel, a honvédujoncokkal és a magyar sorkatonasággal kívánta megoldani. A katonai erő szervezése mellett a haza javára történő adománygyűjtésre hívták fel a lakosságot.

Jelacic horvát bán szeptemberi támadásakor a Dráva baranyai őrvonala védtelenül maradt, mert a baranyai mozgó nemzetőrség 3 zászlóalját még augusztusban a Bácskába rendelték a szerbek ellen. A Mohácsra tartózkodó *Batthyány Kázmér* kormánybiztos kénytelen volt tehát végignézni, hogy *Jelacic* horvát bán *Roth* tábornok vezette hét-ezer fős hadteste szeptember 21-25-e között egyetlen puskalövés nélkül, akadálytalanul keresztül vonul Baranyán. Az utóvédharcokban viszont fontos szerepet játszott a baranyai nemzetőrség. Az oroszloji rajtaütésről (amikor szeptember 27-én éjjel elfogták *Roth* tábornok lőszer-utánpótlását és ezáltal hozzájárultak az ozorai diadalhoz, a honvédelmi választmány is győzelmi jelentést adott ki Pesten). Október 2-án lefegyverezték *Roth* tábornok Pécsre hagyott katonáit, és elfoglalták a Hardegg vértesezred és a Kressz könnyűlovasezred pécsváradi katonai raktárait.

Windischgratz herceg 1848. decemberi hadjáratakor elesett csaknem az egész Dunántúl és a kormány Debrecenbe költözött. Baranya megyét 1849 január végén szállták meg a gróf *Nugent* tábornok által vezetett császári csapatok. A megye 1848-as politikusai – élükön *Majthényi József* alispánnal – elmenekültek. Az uralkodó által kinevezett királyi biztos, *Majláth György* leváltotta a 48-as tisztviselőket, helyettük megbízhatóakat nevezett ki, és betiltotta a megyei, városi önkormányzatok működését.

Az igazi hatalom azonban a

(folytatás a 7. oldalon)

(folytatás a 6. oldalról)

azonban a katonai parancsnokok kezében volt, akik ostromállapotot hirdettek, rögtönítélő bíróságot állítottak fel, elrendelték a fegyverek, dobok beszolgáltatását, magyar bankjegyek, vagyis Kossuth bankok összeszedését, honvédjoncok összegyűjtését és a forradalmi elemek üldözését.

Az 1849-es tavaszi hadjárat győzelmei után a szomszédos Tolna, Somogy és Bács-Bodrog vármegyéből támadó szabadcsapatok, nemzetőrök és honvédelakulatok nem érezték magukat biztonságban, és élükön *Scitovszky János* püspökkel, emigrációba kényszerültek.

Buda visszafoglalása után június 11-én, amikor a császári katonaság pár napra elhagyta Pécsét, *Majthényi József* tett kísérletet kormánybiztosként a megye felszabadítására. Kellő reguláris kato-

nai erő hiányában azonban a felszabadító akciók kudarcra voltak ítélve. A császári katonaság június 10-én a túronyi, 15-én a pécsi felkelőket szórta szét. A megyében Mohácson ütközött meg július 15-én utoljára egy kisebb honvédelakulat a túlerőben lévő császári csapatokkal. Ezek az összecsapások, bár egy-két halálos áldozatot követeltek, tulajdonképpen csatának sem nevezhetők, mégis szigorú megtorlás követte őket. A pécsi ellenállás után pl. 200 000 pengős hadisarcot vetettek ki a városra, igaz, utóbb mégis elengedték.

Az augusztus 13-i világoi fegyverletétel után a forradalom és szabadságharc baranyai vezére, *Bathányi Kázmér* gróf, a mellette végig kitartó megyebeliekkel együtt emigrált. Az itthon maradtokra haditörvényszék illetve számonkérés várt. A kon-

zervatívok helyi vezetője, *Scitovszky János* pécsi püspök pedig *I. Ferenc József* névnapján – 1849. október 4-én – hálaadó istentiszteletet tartott a Belvárosi templomban “ a forradalmi háborúnak szerencsés megszüntetéséért”.

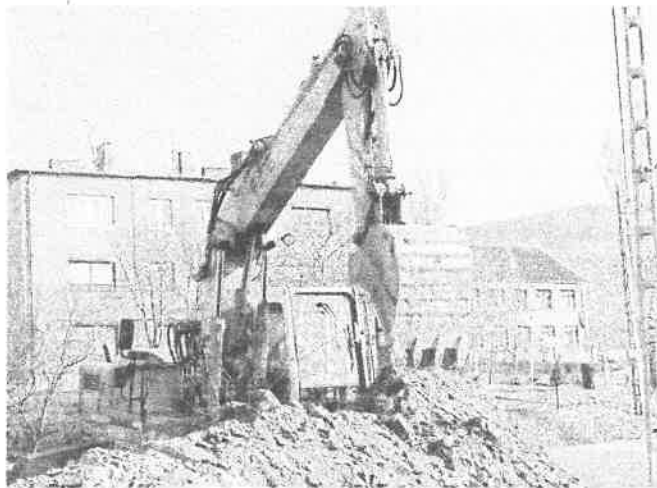
1848-1849 az elmúlt 150 évben a magyarság utolsó nagy győztes élményévé vált. Győztesse, mert a katonai vereség ellenére győzött a polgári forradalom, és Magyarország feudális rendszerű államból polgári állammá alakult át. Erkölcsileg győztesse, mert a szabadságharcot a császári hadsereg nem tudta egyedül leverni, csak az orosz cári csapatok segítségével. 157 év múltán ma is méltán emlékezünk 1848/49 ismert és névtelen hőseire, a magyarság egyik legnagyobb ünnepén, március 15-én.

Dr. Ódor Imre

Önkormányzati oldal

Folytatódik a csatornaépítés

A téli időjárás elmúltával ismét elindultak a munkágepek. A községben több helyen is folyik a munka.

Csatornafektetés az újtelepi játszótéren

Folyik a munka a Petőfi utcában

Legyen jobb és szebb az otthona!

A jó választás titka:

Nekünk embereknek gyermekünk a szemünk fénye, otthonunknak, házuknak az ablak a szeme fénye! A mai rohanó világunkban rengeteg dolgozunk, szaladgálunk ügyes-bajos dolgaink miatt. Szinte alig marad időnk pihenésre, kikapcsolódásra, házuk, otthonunk csinosítására. A hely ahol élünk, ahol a családunk él, ahol gyermekeinket neveljük olyan kell legyen, hogy minden szempontból megfeleljen az elvárásainknak. A berendezéseknek, az otthon összes tartozékának biztosítania kell az elvárt komfortot azért, hogy mindenki jól érezze magát a családi fészekben. A ház szeme, a lakás fénye: az ablak!

Az otthonunk részét képező ablakaink, a mai kor magas szintű elvárásainak mind műszakilag, mind esztétikailag megfelelhetnek! A jelenkor technológiája lehetővé tette, hogy a tradicionális fa nyílászárókat műanyag (PVC) szerkezetekre cseréljük.

Mind ökológiai, mind gazdaságossági szempontok alapján jól bevált a RAU-PVC polimer alapanyag. Ezt az eredményt széleskörű vizsgálatok és rengeteg pozitív tapasztalat támasztja alá. Lakóhelyünkön a föld-

rajzi adottságokból kifolyólag, mindennapos az átlagosnál nagyobb szélmozgás. Ilyenkor nem ritka, hogy a régi korszerűtlen, fa nyílászárók tömítetlensége miatt még a függöny is megmozdul! Egy rossz nyílászárónál a fűtött energia 37%-a el tud távozni az ablakon keresztül! A műanyag ablakok számta-

hőszigetelő üveg típusának kiválasztásával a hő és hangszigetelő érték növelhető az előírt, vagy igény szerinti értékre. Nem kell festeni, felületi karbantartást végezni ezeken az ablakokon, ellenében a fa nyílászárókkal. Megtakarítást jelenthet mind időben, mind anyagi szempontból! Az egy tévhit, hogy

lan előnyös tulajdonsága közül kiemelnek néhány fontosat! Tűlzás nélkül állítható, hogy ezek a szerkezetek hermetikusan záródnak! Ez a kiváló hőszigetelő tulajdonság a körbefutó gumi-tömítéseknek, az ablak keresztmetszeti kamrakialakításának és a hőszigetelő üvegnek köszönhető. Az ablak alapanyagaként szolgáló PVC profil kialakításából adódóan (amit 3,4,5 kamrás profiloknak nevezünk), illetve a megfelelő

a műanyag ablakok drágábbak lennének a fa nyílászáróknál! Egy jó minőségű fa ablak többszöröse is lehet egy szintén jó minőségű PVC ablaknak! Persze, joggal mondhatják Önök: „és a megjelenés”? Sokan úgy tudják, gondolják, hogy a műanyag ablak, csak fehér színű lehet! Ez nem így van! Egy úgynevezett Renolit fóliával ellátott, PVC profilból készülő ablak megjelenésében vissza tudja adni, akár egy trópusi-, (mahagó-

ni) vagy bármely más fából (aranytölgy, fenyő) készülő ablak érzését.

A színiaalakítással kapcsolatban, igény szerint bármilyen RAL színű ablak kivitelezhető. A működésük, működtetésük, tisztításuk ropant egyszerű ezen ablakoknak! Biztonságtechnikai szempontból, ezek a szerkezetek olyan bevizsgált vasalatokkal, zárral vannak szerelve, amelyek a biztosítótársaságok által támasztott legszigorúbb előírásoknak is megfelelnek! Természetesen ez a biztonsági szinteknek megfelelően, igény szerint változtatható, variálható! Cégünk az ANNOPE Kft., ezeket a kiváló minőségű REHAU típusú műanyag nyílászárókat gyártja és igény szerint be is építi.

Címünk: ANNOPE Kft. Pécs-Kövágószőlős, Szolgáltató Ipari Park
Telefon: 72 / 374-407 (a volt I-es üzemi étterem)
Helyi lakosoknak tavaszi kedvezménytel tudjuk kínálni a minden igényt kielégítő REHAU ajtóinkat, ablakainkat!
Szeretettel várjuk kedves érdeklődésüket!

iff. Eröss Ferenc

Március 11-én, pénteken este 6 órakor tartotta szokásos havi összejövetelét a Jakabhegyi Polgári Kör. A tagság mellett számos helybeli érdeklődő is megjelent, feltehetően abból az okból kifolyólag, hogy az est vendége Tiffán Zsolt, villányi borosgazda volt.

A programba tervezett Tárogató együttes muzsikálása elmaradt, mert az influenzajárvány a zenészeket sem kímélte.

A vendég nem érkezett üres kézzel, a pincészetükből származó jobbnál jobb borokat mutatta be, melyekből mindenkinek jutott egy kis kóstoló. Az egyes fajták megízlelése előtt széleskörű tájékoztatást adott a villányi és a magyar borászat helyzetéről, értékesítési lehetőségekről. Előadását történelmi adatokkal, a borkultúra érdekességeivel fűszerezte, így a rendezvényt nem csak a borkóstolás, hanem a „körítés” is élvezte-

tessé tette. Természetesen, ahogy lenni szokott, a politizálás sem maradt el, annál is inkább mert Tiffán Zsolt a FIDESZ megyei szervezetének elnöke is. Az est során többen kérdéseket tettek fel, illetve véleményüket mondták el az elhangzottakkal kapcsolatban, borról és közéletéről egyaránt. Végül sor került a helyi gazdák borainak kóstolására, ennek során Mátyás Ferenc, Maurer Péter és Varga Géza nedűit izlelhetők meg a jelenlévők. Tiffán Zsolt elismerően szólt a helyi borászok munkájáról.
A jó hangulatú rendezvény a késő esti órákban ért véget.